

Høravlens Bigtighed i Storbritanien og Irland.

(Af Dekon. Neligkeiten u. Verhandl. Nr. 75, 1848.)

En Hr. „Hibernicus“ paastaer i Times, at Irland frembringer en bedre og mere søgt Hør end Belgien, og at den samme Acre Land i Irland, som bærer Hør til 40 Pd. Sterl. pr. Ton (=2000 danske T), ogsaa kunde bære Hør til 200 Pd. Sterl. pr. Ton. Jeg kan ikke give ham Medhold. Havde han sagt, at man ved at følge den belgiske Dyrkningsmaade kunde vente at naae 60—80 Pd. Sterl. pr. Ton, vilde han være kommen Sagen nærmere. Jeg har i tyve Aar havt med Hørrer at gjøre, og har ikke i noget andet Land end Belgien seet Hør til 180 Pd. Sterl., sjelden over 160 Pd. Sterl.; i Irland har jeg ikke seet irsk Hør, som oversteg en Værdi af 140 Pd. St. pr. Ton, med Undtagelse af et lidet Quantum (40 Steen), som var den bedste Hør, der i mange Aar er bleven avlet i Irland, vandt Guld-Medailen og 1844 blev solgt i Leeds til 22 Schill. pr. Steen eller Stone.

Der er aldeles ikke Tvivl om, at den irlandste Høravl i den senere Tid jo har vundet store Fremstrid og Forbedringer, hvilke ere at tilskrive Indførelsen af den belgiske Fremgangsmaade efter den klare Underviisning som Høravls-Selskabet i Belfast har givet; dog er her endnu ikke frembragt en Hør, der er af samme Godhed, som den gule Courtrai-Hør, hvilken Hr. Murray og Henning bruge til deres Batist-Kjædegarn, og det er en Sjeldenhed at erholde et Parti indenlandsk Hør, der er over 12—15 Schill. værd pr. Steen eller 96—120 Pd. Sterl. pr. Ton.

Da jeg ikke mindre end „Hibernicus“ ønsker at kunne lede Regjeringens Dpmærksomhed paa denne Gjensstand, for at Folket i de sydlige og vestlige Egne af Irland kunde vinde den størst mulige Nytte og Fordeel deraf, og i Forventning af, at jeg kunde blive opfor-

dret til yderligere at forklare og bevise mine Dpgivelser, har jeg henvendt mig til de betydeligste Hørspinderier i Leeds, Manchester og Preston, for at forskaffe mig de følgende Notitser angaaende de Priser, som for lige Dvantitet Hør ere betalte i Aarene fra 1830 til 1847. Ved Hjælp deraf kan jeg ei alene berigtige vildfarende Meninger, men ogsaa tilfredsstille alle dem, som befrygte, at Høravlens Forbedring vil føre lave Priser paa Hørrønnen med sig.

Gjennemsnitspris paa Hør af lige Godhed fra 1830 til 1847.*)

For Serenniet.

	1830-35	1836-41	1842-47.
Rigaer-Hør . . pr. Ton	45, ⁵	39, ⁶	43, ⁶ .
Hollandst . . . - —	82	78, ⁶	76.
Blaat Flamlænder —	98, ³	95	105.
Courtrai - —	99, ⁸	112, ⁶	143.
Irlandst - —	72	71	68.

Hvo, som kjender Irland, kan ikke nægte, at den Rolighed og Velstand, som findes i den nordlige Provinds, i Sammenligning med Landets øvrige Provindser, fornemmeligen er en Virkning af den forbedrede Høravl og det udvidede Linned-Manufactur, som er en Følge deraf. Belfast kan for nærværende Tid ikke alene ernære sine egne Fattige, men bidrager endog betydeligt til at lindre Andres Nød i de Districter, hvor hverken Hørrønnen Dyrkning eller Behandling endnu beskæftiger Indvaanerne. Dette Factum er det bedste Beviis for det Velgjørende i Hørrønnen Udbredelse. For Unionen holdt det irlandste Parlament det for hensigtsmæssigt at opmuntre til Hørrønnen og at understøtte Linnedhandelen, som det, der satte Folket i Virksomhed; til den Ende blev en Commission nedsat under Navnet „The Linnen Board“, hvilken i over et Aarhundrede aarlig bevilgede 20,000 Pbd. Sterl. til Sagens Fremme. Bilde

*) De særskilte Summer for hvert Aar kunde vist ikke have nogen Interesse for danske Læsere; Gjennemsnitssummerne for hver sex Aar gjøre Oversigten endog lettere. Overs.

en lignende Foranstaltning for de sydlige og vestlige Provindser ikke være meget at anbefale? Og om en ligesaa stor Capital anvendtes for dette Niemed, som til Uddelingen af de nu indførte Madportioner, vilde Saa-
dant da ikke fortiene at foretrækkes?

En af de meest agtede Journaler i det nordlige Irland, „The Belfast News-Letter,“ skriver Følgende: Det kan ikke omtvives, at Høravlen jo har bidraget meget til, at den Duellighed og Flid i Haandgjerning har uddannet sig, som udmærker Beboerne i Grevskabet Ulster, og det er saare meget at ønske, at samme maatte udbrede sig til Irlands sydlige og vestlige Provindser. Man kunde spørge: hvad er Grunden til, at Udgiveren af News-Letter saaledes anbefaler Høravlen. Svaret er let fundet, naar man tager den større Indtægt i Betragtning, som derved erholdes af et Areal, og den mangfoldige Beskæftigelse, som derved forskaffes Markarbejderne. — Af Mr. W. Blakely blev med-
deelt mig, hvorledes han, ved at følge de Forfrister, som af Selskabet for Høravlens Forbedring i Irland ere givne, har af tre Acres*) havt et Udbytte af 100 Steen, som à 15 Schill. pr. Steen indbragte ham 75 Pd. Sterl., eller 25 Pd. Sterl. pr. Acre, foruden hvad Frøet deraf kostede. Denne Hør blev derefter for-
arbejdet til Batist-Pommetørklæder, som bleve solgte for 2625 Pd. Sterl. For at Læseren maa kunne gjøre sig et klart Begreb om alt det Gode, som Høravlen paa disse 3 Acres Land havde til Følge, vil jeg ikke alene fremføre en nøiagtig Opgiørelse af Forpagterens Fordeel derved, men ogsaa Fabrikørens ved Hørens videre Forarbejdelse, samt tillige de mange Mennefters For-
tjeneste, som havde havt Arbejde derved.

1) Forpagterens Indtægt var:
af 100 Steen Hør à 15 Schill. **) . 75Pd. Stl. = St. = Pc.
for 45 Scheffel Hørfro à 7 Sch. . 15 — 15 - - -

90 — 15 - - -

*) Da den irlandske Acre forholder sig til den engelske som 8 til 5, og da den engelske Acre er henved 6 Skpr. Pd., ere disse 3 Acres omtrent 3 Edr. 5 Skp. Pd. dansk Maal.

**) 1 Pd. Sterl. indeholder 20 Skill., og 1 Skill. 12 Pc. Dversf.

Transport 90Pd. Stl. 15 Sk. = Pc.

Men hans Udgift havde været:

Forpagtnings-Udgiften
af de 3 Acres Land . 3Pd. St. = Sk.

Tiende, Skatter og Af-
gifter 1 — 15 -

For at pløie og saae
etc. 2 — 5 -

For 8 Scheffel Herfrø
at saae à 10 Sk. . 4 — - -

Til 36 Fruentimmer
for Rugning à 10 Pc.
daglig 1 — 10 -

Til 36 Ditto for at
ruste, ligeledes . . 1 — 10 -

Til 20 Ditto for at
lægge den i Band,
brede den ud etc. à
10 Pc. daglig . . 1 — - -

For at indføre den . 1 — - -

Til 50 Mand for at
bryde etc. à 12 Pc. . 2 — 10 -

Til 40 Ditto for at
svingle den 5 — - -

23 — 10 - - -

Bliver igjen den rene Indtægt 67Pd. Stl. 5 Sk. = Pc.

2) Fabrikørerne Murrey & Hennings Ind-
tægt var:

for de af denne Hør forfærdigede

Bare 2625Pd. Stl. = Sk. = Pc.

men de havde udgivet:

For 100 Steen Hør
à 15 Skll. . . . 75Pd. St. = Sk.

For Spinding og Bæv-
ning til 216 Menne-
sker 12 Maaneders
Løn 2217 — 6½ -

2292 — 6 - 8 -

Fabrik. rene Indtægt bliver altsaa 332Pd. St. 13 Sk. 4 Pc.

3) a, ved Hørrens Tilberedning fortjente
 182 Arbeidsmænd og Koner . . . 12Pd. St. 10 St. = Pc.
 og b, ved dens Fabrikation fortjente
 216 Menneſter 12 Maaneders
 Løn 2217 — 6 — 8 —
 er 2229Pd. St. 16 St. 8 Pc.

Dette er et Factum, som ikke kan være uden Indflydelse paa Enhver, der ønsker at Folket maa kunne finde tilstrækkelig Beseftigelse, og som leder Regjeringen til at befordre Høravlen. Betragte vi de Fordele og Følger, som disse tre Acres Høravl har givet, i Sammenligning med de Fordele og Følger, som tre Acres heldige Hvedeavl kunde have givet, bliver det ikke vanskeligt at erkjende Høravlens Vigtighed og Fortrinlighed fremfor anden Sæd. — Have vi ikke betydelige Landstrækninger, hvor der blot bruges Kornavl, hvor intet Manufactur drives, og for hvis Beboere Indførelse af Høravl og Pinned-Manufactur vilde være den største Velsignelse?*)

Imod Høravlen finder endnu den Fordom Sted, at den skal udtømme Jordsmonnets Kraft. Jeg vil derfor her anføre Hovedindholdet af en Tale, som en det agerdyrkende Publicum vel bekendt Mand, Sir Robert Kane, har holdt i en Forsamling af Agerdyrknings-Selskabet i Dublin. Han fremstillede deri de Resultater, som han havde udbraget af en heel Deel Forsøg, han havde anstillet over forskellige Hørdyrknings-Metoder, ligesom og af hans Analyser af forskellige Jordsmøn, som havde baaret Hør, samt hans kemiske Undersøgelser af det Vand, hvori Hør var bleven rødet, baade her til Lands, i Belgien, Holland og flere Steder. Resultatet af disse Undersøgelser var, at endskjøndt Planten udbrager en stor Mængde Stof af Jordsmønnet, indeholder dog den Deel af Planten, som har den største Værdi, nemlig Taven, ikke nogen Deel deraf, men samme er tilstede i det Affald, som bliver tilbage ved Hørrens Behandling. Han meente, at dette

*) Netop ligesaa hos os!